

WOORDVERKLARING

enkele veel gebruikte termen en vertalingen

Disrekeningen: werden bijgehouden door den disch, ook nog armentafel of H. Geesttafel genoemd; het was de openbare onderstand of het OCMW van het verleden.

Heerscher: wie een proces aanspant.

Huwelijk: In de periode begin 1800 komt het soms voor dat het kerkelijk huwelijk wel gesloten werd, maar dat het burgerlijk huwelijk pas veel later of soms niet aangegaan werd. In deze gevallen wordt duidelijk vermeld dat eerst het kerkelijk huwelijk en pas (veel) later het burgerlijk huwelijk plaatsvond (meestal extra gemerkt met een !) Bij dit burgerlijk huwelijk worden de kinderen die voor de kerk wettig geboren werden, dan ook burgerlijk gewettigd. Vaak komt het voor dat de pastoor enkel de roepnaam kent, vb Berten; dan had de pastoor het raden naar de werkelijke naam en komen in de akten diverse vormen als Albert, Robert, Hubert voor.

Kadaster: komt van het laat-Latijnse "capitastrum", wat zoveel betekent als een register met de belasting die per hoofd ('caput') diende betaald te worden op bv. de onroerende goederen.
kerkrekeningen: werden bijgehouden door de kerkfabriek.

Landboeken: in deze boeken wordt beschreven wie welke gronden in bezit had en wie ze gebruikte, met verwijzing naar de percelen op de bijhorende kaarten.

Pinette: snaarinstrument (ook wel 'spinette', 'hommel' of 'vlier' genoemd naargelang de streek in Vlaanderen. [Wikipedia](#))

Poortერი: verset op ...: verplaatst, verhuisd
verseten: de poortერი kwijtgespeeld door de jaarlijkse 3 stuivers niet te betalen

Poorterschap: poorters worden aangeduid met hun naam en voornaam, de voornaam van hun vader en het jaartal (of meerdere) van hun poorterschap. Een vraagteken bij het poorterschap en bij de vader toont aan dat het niet zeker is dat het over deze persoon gaat (indien de vader niet juist is, dan ook het poorterschap niet).

Portee: zie quoteboek

Proces: wie het proces begint is de heerscher; tegen wie het proces gevoerd wordt, is de verweerder

Prochierekeningen: werden bijgehouden door de prochie (=gemeente), niet te verwarren met parochie (kerkelijk bestuur).

Quoteboek: In het quoteboek wordt niet gezegd wie de eigenaar is; het kan de gebruiker zijn maar ook een verhuurder. Ook de tienden worden vermeld.

Een portee is het totaal van de percelen gebruikt door één persoon in één gilde. Het was het totaal van de gebruikte grond (bebouwd of niet bebouwd) waarop prochiebelasting (=gemeentebelasting) moest betaald worden

Een quote is de belasting per oppervlakte gebruikte grond. Eenzelfde persoon kan in verscheidene gilden gequoteerd staan, wat moeilijkheden tot identificatie meebrengt.

Scabinalen of schepenboeken: registers waarin zaken die voor de schepenbank kwamen, werden genoteerd. Het kan gaan om staten van goed, erfenskwesties, verkopen, geschillen, burenruzies, café-gevechten, enz.

Stipes: stamboom opgemaakt naar aanleiding van een dispensatie bij een kerkelijk huwelijk

Vedastus: latijn voor Gaston

Verweerder: tegen wie een proces gevoerd wordt

Volkstellingen: Er werden diverse volkstellingen uitgevoerd (VT 1799 en 1815), maar ook andere tellingen (T 1795) zijn belangrijk, zo kunnen veetellingen interessante informatie opleveren.

Weesboeken: hierin werden de staten van goed genoteerd van de overleden poorters die minderjarige kinderen achterlieten.

Wezerij: bij het overlijden van een ouder werd een staat van goed opgemaakt indien er nog minderjarige kinderen waren. De poorters moesten deze staat overbrengen op het stadhuis van Kortrijk, waar hij opgenomen werd in de wezerij. Van de niet-poorters of gedieden werd de staat meestal opgenomen in de scabinalen. Staten die niet helemaal op punt stonden of waar meer schulden dan baten waren, werden vaak opzijgelegd (in souffrance) en eindigden als niet geregistreerde staten van goed.